

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

13. A 14. FEBRUÁRA 2013

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 13. a 14. februára 2013, svojou prítomnosťou poctili **José Manuel BARROSO**, predseda Európskej komisie, **v stredu 13. februára 2013** a **vo štvrtok 14. februára 2013** viceprezident Európskej centrálnej banky **Vitor CONSTÂNCIO** a ministerka írskej vlády zodpovedná za európske záležitosti **Lucinda CREIGHTON** v mene úradujúceho predsedníctva Rady EÚ.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. EURÓPSKA INTEGRÁCIA

- ***Štatút a financovanie európskych politických strán a európskych politických nadácií***

Hlavné body:

EHSV podporuje vytvorenie jednotného právneho štatútu európskych politických strán a nadácií, ako aj revíziu kontroly ich fungovania s cieľom zlepšiť podmienky ich vnútorného demokratického fungovania, ale aj ich efektívnosť, viditeľnosť, transparentnosť a účtovníctvo.

EHSV pritom osobitne zdôrazňuje, že strany a nadácie, ktoré budú tento štatút využívať, si musia osvojiť zásady európskej integrácie, ako aj základné hodnoty, z ktorých táto integrácia vychádza, tak ako sú zakotvené v európskych zmluvách a v Charte základných práv Európskej únie.

Pokiaľ ide o potrebnú podmienku spôsobilosti na financovanie, teda kritérium, ktoré by bolo splnené voľbou jedného poslanca do Európskeho parlamentu, EHSV sa domnieva, že toto kritérium sa nezdá byť vhodné najmä preto, lebo volebné postupy, a teda aj podmienky úspechu sú v jednotlivých členských štátoch vždy veľmi rozdielne.

EHSV preto odporúča, aby sa zachovali odkazy na reprezentatívnosť, ktoré budú s menšou pravdepodobnosťou dôvodom na svojoľnú diskrimináciu. Navrhuje v tejto súvislosti inšpirovať sa kritériami, ktoré boli zavedené pre európske iniciatívy občanov, a navrhuje zachovať podmienku získať v posledných voľbách do Európskeho parlamentu minimálne jeden milión hlasov z najmenej siedmich rôznych krajín.

EHSV okrem toho protestuje proti pretrvávajúcemu nerovnakému zaobchádzaniu na jednej strane s európskymi stranami a nadáciami, ktoré majú politické poslanie, a na druhej strane so združeniami a nadáciami, ktoré sledujú ciele všeobecného záujmu na európskej úrovni (napr. hospodárske, odborové, sociálne, humanitárne, kultúrne, environmentálne, športové atď.). EHSV opätovne poukazuje na to, že Komisia sa pred niekoľkými rokmi rozhodla upustiť od projektu na vypracovanie štatútu európskeho združenia.

EHSV takisto vyjadruje obavy v súvislosti s neustálymi prekážkami, ktoré bránia presadeniu spoločnosti s európskym štatútom, či už ide o nezáujem o súčasný štatút, ktorý svedčí o skutočnom neúspechu, alebo o pretrvávajúce meškание a blokovanie zjednodušeného štatútu, ktorý by bol konečne prístupný veľkému počtu podnikov rôznej veľkosti. EHSV opakovane potvrdzuje svoju podporu návrhu štatútu európskej nadácie, ktorý v súčasnosti skúma Európsky parlament a Rada.

2. HOSPODÁRSKE RIADENIE, FINANČNÉ NÁSTROJE, DANE

- ***Hospodárska politika členských štátov, ktorých menou je euro***

Hlavné body:

EHSV víta stanovenie všeobecných usmernení k hospodárskym politikám krajín eurozóny a podporuje formuláciu odporúčaní diferencovaných podľa jednotlivých krajín a kontrolu ich uplatňovania.

Výbor však považuje súčasnú kombináciu makroekonomických politických opatrení za nevyváženú, keďže sa pri nej prehliada význam dopytu a spravodlivého rozdeľovania.

Výbor požaduje prísnejšiu reguláciu finančných trhov, ktorá by sa mala týkať aj tieňového bankového systému a mala by byť koordinovaná na úrovni skupiny G20, ako aj zmenu dimenzie finančného systému, ktorý sa musí opäť uviesť do súladu s potrebami reálnej ekonomiky.

Hodnoverná solidárna záchranná sieť vrátane prístupu založeného na zaslúženej dôvere by mohla zabezpečiť, že akékoľvek špekulácie namierené proti krajinám, ktoré majú problémy, budú márne, a tým znížiť náklady na financovanie.

EHSV žiada, aby sa so zreteľom na spravodlivé rozdeľovanie kompletne prehodnotili nielen výdavky, ale aj sústavy daní.

Politici by mali viac využívať skutočnosť, že záporné multiplikátory príjmov a zamestnanosti v oblasti opatrení týkajúcich sa príjmov sú spravidla menšie ako pri škrtoch vo výdavkoch.

Výbor opakovane vyslovuje svoju požiadavku na takú mzdovú politiku, ktorá naplno využíva priestor na produktivitu, a odmieta štátne zásahy do autonómnej politiky kolektívnych dohôd.

Význam necenových faktorov v oblasti konkurencieschopnosti sa často prehliada. Európa bude v celosvetovej hospodárskej súťaži úspešná len vtedy, keď bude uplatňovať stratégiu kvalitatívne hodnotnej tvorby hodnôt, tzv. high road strategy.

Výbor sa prihovára za posilnenie úlohy sociálnych partnerov, ako aj zintenzívnenie celoeurópskej koordinácie mzdovej politiky, napr. zavedením makroekonomického dialógu v eurozóne.

- ***Ročný prieskum rastu na rok 2013***

Hlavné body:

Ročný prieskum rastu na rok 2013 stanovuje, aké by mali byť podľa názoru Komisie celkové rozpočtové, hospodárske a sociálne priority na tento rok.

Vzhľadom na význam zapojenia organizovanej občianskej spoločnosti do tvorby politik na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni EHSV predkladá svoje stanovisko ako príspevok do diskusie predchádzajúcej jarné zasadnutie Európskej rady.

Vzhľadom na zúfalý stav hospodárstva, vysokú a stále sa zvyšujúcu nezamestnanosť a nárast chudoby výbor vystríha pred pokračovaním súčasnej politiky úsporných opatrení a pred vážnymi dôsledkami hospodárskej recesie.

EHSV uznáva, že niektoré hospodárstva musia vyvinúť oveľa väčšie úsilie ako iné pri opätovnom nastoľovaní stability a rastu na to, aby sa vymanili z krízy. Napriek tomu však výbor odporúča skonsolidovať verejné financie v rámci čo najpružnejšieho obdobia.

Výbor žiada rozhodné opatrenia na obnovu rastu, zamestnanosti a konkurencieschopnosti a urýchlené zavedenie Paktu pre rast a zamestnanosť.

Zároveň opätovne zdôrazňuje význam politiky súdržnosti, potenciál jednotného trhu a potrebu podpory zamestnanosti a investícií do vzdelávania, odbornej prípravy. Ďalej vyzdvihuje významnú úlohu podnikov, sociálnych podnikov a družstiev v procese obnovy.

EHSV naostatok žiada posilnenie úlohy sociálnych partnerov a organizovanej občianskej spoločnosti na úrovni EÚ a najmä na vnútroštátnej úrovni. Pripomína tiež potrebu zvýšiť demokratickú zodpovednosť a legitimitu európskeho semestra.

3. VNÚTORNÝ TRH

• *Rádiové zariadenia*

Hlavné body:

EHSV:

- podporuje návrh Komisie,
- vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaručili, že výrobky pochádzajúce z tretích krajín spĺňajú požiadavky tejto smernice,
- žiada, aby sa na nadnárodnej úrovni konkretizoval druh sankcií, definície priestupkov a minimálna výška sankcií,
- odporúča preskúmať možnosť vytvoriť v budúcnosti nový systém označovania,
- poukazuje na potrebu rozvíjať proaktívnu priemyselnú politiku,
- žiada Komisiu a členské štáty, aby zaručili, že výrobky uvádzané na trh spĺňajú požiadavky tejto smernice,
- podporuje jednotnú úroveň právomocí orgánov posudzovania zhody, prísnejšie výberové kritériá a harmonizované postupy výberu pre posudzovanie zhody.

• *Podpora zdieľaného využívania zdrojov rádiového frekvenčného spektra na vnútornom trhu*

Hlavné body:

EHSV súhlasí s prístupom Komisie k podpore zdieľaného využívania rádiového frekvenčného spektra na vnútornom trhu. Všetky právne predpisy, ktoré sa prijímú, musia preto zaručiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov a hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť s cieľom zabrániť zväčšovaniu digitálnej priepasti a vytváraniu dvojrychlostnej informačnej spoločnosti.

Jedným z cieľov zavedenia zdieľaného využívania spektra musí byť tiež tvorba pracovných miest. Výbor preto žiada Komisiu, aby predtým, než prikočí k liberalizácii spektra, zaručila, že väčšia konkurencia medzi prevádzkovateľmi spektra sa prejaví skutočnou tvorbou pracovných miest.

V súlade so stratégiou Európa 2020 by sa mala venovať osobitná pozornosť situácii v členských štátoch zasiahnutých hospodárskou a fiškálnou krízou.

EHSV dúfa, že Komisia prijme odporúčanie týkajúce sa spoločného modelu pre práva k zdieľanému prístupu k spektru a spoločnej terminológii pre dokumentovanie podmienok a pravidiel zdieľaného využívania.

4. VÝSKUM A INOVÁCIA

• *Súbor opatrení v oblasti inovácie a zdravia*

Hlavné body:

EHSV víta skutočnosť, že Komisia pristúpila k prepracovaniu súčasného regulačného systému, ktoré nie je iba obyčajným zjednodušením rámca a ktorým sa zavádzajú účinnejšie pravidlá, sprísňujú postupy pri udeľovaní povolenia pred uvedením na trh a najmä dohľad po uvedení na trh.

Výbor dôrazne podporuje právnu formu nariadenia namiesto smernice, pretože sa tým obmedzí priestor na odlišný výklad členskými štátmi a zabezpečí väčšia rovnosť európskych pacientov a rovnaké podmienky pre dodávateľov.

Rýchly prístup k najnovším zdravotníckym technológiám je okrem bezpečnosti ďalším významným prínosom pre pacientov. Výrazné čakacie doby spojené s prístupom k novým pomôckam by poškodili pacientov, pretože by sa obmedzili možnosti ich liečby (pravdepodobne životne dôležitej) alebo by im prinajmenšom bolo znemožnené zmierniť zdravotné postihnutie a zlepšiť kvalitu života.

EHSV v zásade súhlasí s povoľovacími postupmi zabezpečujúcimi dodržanie prísnych noriem v prípade vysokorizikových zdravotníckych pomôcok a diagnostických zdravotníckych pomôcok *in vitro*, ktorých bezpečnosť a účinnosť pred ich uvedením na trh musia byť preukázané výsledkami vhodných klinických skúšok a výskumami.

Okrem toho víta zavedenie unikátnej identifikácie pomôcky (UDI), ktorá bude pridelená každej pomôcke a vďaka ktorej ju bude možné rýchlejšie identifikovať a lepšie vysledovať. EHSV by tiež privítal v plnej miere funkčný centrálny registračný nástroj (Eudamed), ktorým by sa odstránilo viacnásobné ohlasovanie a značne znížili administratívne náklady malých a stredných podnikov.

5. SOCIÁLNE VECI, SPOTREBITELIA, ZAMESTNANOSŤ

• *Rodová vyváženosť vo vrcholových orgánoch spoločností*

Hlavné body:

EHSV:

- víta návrh smernice o zlepšení rodovej vyváženosti medzi nevýkonnými riadiacimi pracovníkmi spoločností kótovaných na burze a stanovení minimálneho cieľa vo výške 40-percentného zastúpenia žien do roku 2020.
- Uznáva, že je nutné rešpektovať slobodu podnikania. Táto smernica predstavuje minimálnu normu, ktorej cieľom je zlepšiť podmienky pre úspešné podnikanie a umožniť členským štátom, aby konali nad rámec odporúčaných opatrení.
- Dúfa, že tieto minimálne normy by mohli v rámci samoregulácie prijať všetky verejné a súkromné rozhodovacie orgány, aby sa nemuseli prijímať ďalšie právne predpisy.
- Ďalej odporúča politickým činiteľom a podnikom, aby v záujme dosiahnutia a prekročenia cieľa 40-percentného zastúpenia žien preskúmali tieto otázky:
 - lepšie zviditeľňovanie žien vo vedúcich funkciách,
 - väčšia transparentnosť pri vyhľadávaní talentov,
 - vytváranie a udržanie „kritického množstva“ žien vo vedení podnikov,
 - boj proti stereotypom v oblasti rodových rolí,
 - plánovanie odovzdania vedenia podniku,
 - vytvorenie podmienok na získavanie talentov,
 - šírenie príkladov osvedčených postupov,
 - vytvorenie celoeurópskej koordinovanej databázy kvalifikovaných žien pre pozície vo vrcholových orgánoch.
- Požaduje, aby boli do tohto návrhu smernice zahrnuté konkrétne ustanovenia o rodovej vyváženosti medzi členmi správnej rady zastupujúcich zamestnancov spoločnosti vzhľadom na osobitné postupy pri ich vymenovávaní.

- ***Usmernenia pre politiky zamestnanosti***

Hlavné body:

Výbor:

- opakovane vyjadruje obavu, že nebude možné dosiahnuť ciele stanovené v stratégii Európa 2020 ani v oblasti zamestnanosti, ani v oblasti boja proti chudobe,
- požaduje plán hospodárskej obnovy Európy s rozpočtom vo výške 2 % HDP, ktorý by mal rozsiahly účinok na trh práce; je potrebné využívať dodatočné investície na štátnej úrovni a rýchlo, cielene a koordinovane určiť európske investičné projekty s cieľom podporiť zamestnanosť,
- zdôrazňuje, že všetkým zainteresovaným stranám, vrátane samotného výboru, by sa mal medzi zverejnením ďalšieho návrhu a rozhodnutím poskytnúť dostatok času na uskutočnenie rozsiahlej diskusie o návrhu. Toto je obzvlášť dôležité pre nový súbor usmernení, ktorý má byť prijatý v roku 2014,
- zastáva názor, že všeobecné európske ciele zamestnanosti by sa mali doplniť o ciele pre osobitné skupiny;

- žela si, aby systém záruk pre mladých ľudí začal fungovať čo najskôr, najlepšie hneď po zaevidovaní na úrade práce,
 - požaduje, aby sa vytvoril zvláštny fond solidarity mládeže pre krajiny, ktoré majú osobitné ťažkosti, ak prostriedky z Európskeho sociálneho fondu (ESF) nie sú postačujúce; mali by sa presadzovať normy kvality pre prvú pracovnú skúsenosť a odbornú prípravu na pracovisku,
 - žela si, aby sa preskúmali možnosti širšieho využitia duálneho systému výučby v odbornej príprave,
 - domnieva sa, že by sa malo zlepšiť uznávanie úlohy podnikov a najmä malých a stredných podnikov pri vytváraní pracovných miest,
 - je presvedčený o tom, že by sa mala posilniť úloha inštitúcií trhu práce v národných programoch reforiem,
 - zastáva názor, že krajinám, v ktorých je situácia na trhu práce napätá, by sa mal uľahčiť prístup k prostriedkom z fondov EÚ, je potrebné vyčleniť dostatok finančných prostriedkov EÚ, a to sa musí v plnej miere zohľadniť vo viacročnom finančnom rámci.
- ***Obchodné vzťahy medzi veľkými maloobchodnými reťazcami a dodávateľmi potravín –Súčasný stav***

Hlavné body:

Podľa štatistík o podieloch na trhu kontroluje všade podstatnú časť trhu len hŕstka maloobchodníkov.

Vďaka svojej nákupnej sile si môžu veľké maloobchodné reťazce diktovať zmluvné podmienky, o ktorých je možné často povedať, že sú zneužívaním odberateľskej sily.

84 % európskych dodávateľov veľkodistribúcie bolo v roku 2009 obeťou nedodržania zmluvných podmienok; 77 % z nich hrozilo vyradenie z registra, ak by spoločnostiam nepriznali neopodstatnené výhody; 63 % muselo strpieť zníženie fakturovaných cien bez pádneho obchodného dôvodu; 60 % bolo nútených vykonať platby bez akejkoľvek reálnej protihodnoty.

Ak veľké maloobchodné reťazce uplatňujú voči svojim dodávateľom potravín nekalé praktiky, ktoré narúšajú hospodársku súťaž, podľa EHSV to svedčí o nedostatku skutočnej zmluvnej slobody. Uplatňovanie nekalých praktík poškodzuje nielen dodávateľov, ale aj spotrebiteľov (najmä z dlhodobého hľadiska). Všeobecne možno povedať, že súčasný rozsah uplatňovania nekalých praktík poškodzuje verejný záujem, konkrétne ohrozuje hospodárske záujmy štátov.

Neschopnosť časti dodávateľov reagovať na požiadavky obchodných reťazcov a z toho vyplývajúce hospodárske ťažkosti prispievajú k úpadku celého agropotravinárskeho sektora vo viacerých krajinách. Niektoré štáty, ktoré boli v minulosti potravinovo sebestačné, stratili túto sebestačnosť, čo sa v dnešnej dobe javí ako mimoriadne nebezpečné.

Komisia ustanovila Fórum na vysokej úrovni na zlepšenie fungovania potravinového reťazca, ktoré sa opiera o prácu viacerých platforiem expertov, ako napríklad platformy týkajúcej sa zmluvných praktík medzi podnikmi („business to business“) poverenej vymedzením najvhodnejšej metódy na predchádzanie nekalým obchodným praktikám. Po dohode všetkých aktérov agropotravinárskeho reťazca na základných zásadách bola platforma poverená, aby našla konsenzus o ich uplatňovaní. Všetky zúčastnené strany zatiaľ nedospeli k uspokojivému kompromisu o dobrovoľnom kódexe.

EHSV žiada, aby Európska komisia bezodkladne upustila od myšlienky samoregulácie a aby navrhla právne záväzný text s cieľom zlepšiť situáciu v agropotravinárskom reťazci podporou nenarušenej hospodárskej súťaže.

- ***Posudzovanie vplyvov na životné prostredie***

Hlavné body:

Výbor oceňuje, že koncepcia posudzovania vplyvov na životné prostredie (*environmental impact assessment* – EIA) prispela k zlepšovaniu stavu životného prostredia v EÚ. EHSV konštatuje, že prijímanie platných rozhodnutí o vplyve projektu na životné prostredie do veľkej miery závisí od kvality informácií použitých v dokumentácii o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) a kvality a nezávislosti dokumentácie, ako aj od konštruktívneho dialógu s občianskou spoločnosťou. V tejto súvislosti poukazuje na zodpovednosť orgánov udeľujúcich povolenie.

Výbor upozorňuje, že pre projekty malých a stredných podnikov môžu byť náklady na posudzovanie vplyvov na životné prostredie ako z finančného, tak najmä z časového hľadiska obmedzujúce. EHSV preto víta kroky Komisie na zvýšenie právnej istoty účastníkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), a predovšetkým návrh stanoviť časové rámce pre hlavné fázy, ktoré požaduje smernica (verejné konzultácie, záver postupu overovania a konečné rozhodnutie EIA), a zaviesť mechanizmus na zabezpečenie harmonizácie a koordinácie postupov EIA v celej EÚ. EHSV požaduje, aby sa v prípade projektov s predbežne známymi alebo preukázanými a nevýznamnými environmentálnymi dosahmi smernica EIA uplatňovala pružne, aby sa mohol kombinovať postup vydávania environmentálneho povolenia s postupom vydávania stavebných povolení.

Monitorovanie by podľa názoru EHSV malo byť nariadené v rozhodnutí o EIA len v odôvodnených prípadoch a v nevyhnutnom rozsahu. EHSV sa naďalej domnieva, že rozšírenie pôsobnosti smernice o ustanovenie „prispôsobenia EIA súčasným problémom“ treba nutne orientovať na všetky projekty s očakávaným dosahom na posudzované aspekty ochrany životného prostredia.

EHSV podporuje právo občanov na prístup k informáciám a účasť v procese EIA. Zároveň požaduje, aby procesné pravidlá posudzovania vplyvov projektu na životné prostredie boli nastavené tak, aby sa zabezpečilo, že nebude dochádzať k zbytočným prieťahom.

- ***Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby***

Hlavné body:

- EHSV podporuje hlavné prvky návrhu nariadenia. Zároveň však konštatuje, že pridelené finančné prostriedky nepostačujú na dosiahnutie cieľov fondu.
- Rozpočet nového fondu musí zodpovedať cieľu vytýčenému v rámci stratégie Európa 2020, a to znížiť do roku 2020 počet chudobných alebo sociálne vylúčených ľudí, resp. osôb, ktoré sú ohrozené chudobou či sociálnym vylúčením.

- EHSV sa vyslovuje za 100 % financovanie fondu z rozpočtu Európskej únie (bez spolufinancovania), podobne ako v prípade programov materiálnej pomoci uskutočňovaných v uplynulých rokoch.
- EHSV podporuje zjednodušenie postupov a zníženia administratívnej záťaže a varuje pred možnosťou členských štátov použiť komplikované postupy prevzaté z Európskeho sociálneho fondu.
- EHSV víta ustanovenie, podľa ktorého sa partnerským organizáciám zaručuje dostatočná úroveň likvidity, ako aj vyčlenenie prostriedkov v rámci fondu na dodatočné náklady, ako aj budovanie kapacít partnerských organizácií.
- EHSV požaduje zapojenie organizácií občianskej spoločnosti do kontroly a hodnotenia operačných programov nového fondu na úrovni členských štátov.
- EHSV vyzýva vlády členských štátov, aby spolu s organizáciami občianskej spoločnosti vymedzili miesto a úlohu nového fondu tak, aby účinne dopĺňal iné opatrenia na odstránenie chudoby a sociálneho vylúčenia, vrátane opatrení podporovaných Európskym sociálnym fondom.
- EHSV zdôrazňuje, že sociálna politika EÚ a jej členských štátov je založená na európskom sociálnom modeli, normách sociálnej vedy a stratégii EÚ 2020. Musia byť k dispozícii spoľahlivé štruktúry sociálneho štátu a predovšetkým dostupnosť sociálnych služieb. Pri všetkých druhoch pomoci je potrebné zabrániť prehľbovaniu chudoby a stigmatizácii postihnutých osôb.
- Vzhľadom na odlišnosti vnútroštátnych politík, ale aj z dôvodu zďaleka nepostačujúceho rozpočtu fondu, sa EHSV zasadzuje za zavedenie dobrovoľného charakteru využívania fondu v každom členskom štáte.

6. PRIEMYSELNÉ ZMENY

- *Nautický priemysel: reštrukturalizácia urýchlená krízou*

Hlavné body:

Rozvoju nautického priemyslu bránia prekážky v podobe odlišnej vnútroštátnej legislatívy, napríklad v oblasti registrácie rekreačných plavidiel, oprávnení na vedenie plavidiel, v oblasti bezpečnostných a daňových predpisov.

EHSV odporúča Komisii, aby našla spoločné riešenia, a domnieva sa, že pre toto odvetvie je zvlášť dôležité, aby sa v ňom v súvislosti s voľným pohybom služieb a osôb začala uplatňovať zásada priamej či nepriamej nediskriminácie.

Normatívny rámec využívania týchto plavidiel na rekreačné účely je v jednotlivých krajinách Európy výrazne odlišný, pokiaľ ide o podmienky ich používania (oprávnenie na vedenie plavidiel, registráciu atď.).

Nautický priemysel nepožaduje žiadne mimoriadne opatrenia alebo hospodársku pomoc, ale výlučne len iniciatívy alebo opatrenia zamerané na to, aby sa jednotný európsky trh v tejto oblasti stal skutočnosťou.

EHSV žiada Európsku komisiu, aby schválenie revízie smernice 94/25/ES o rekreačných plavidlách do 24 metrov doplnila o ďalšie iniciatívy ako súčasť špecifického akčného plánu. Bolo by veľmi vhodné pripraviť zelenú knihu o opatreniach, ktoré by sa mali prijať.

EHSV poukazuje zvlášť na niektoré oblasti, ktorými sa treba zaoberať a ktorých problémy treba vyriešiť:

- Podporovať jednotnú a priebežnú odbornú prípravu. Sociálni partneri si želajú zavedenie európskeho pasu odbornej prípravy pre tento sektor.
 - Vytvoriť európsku databázu o nehodách pri rekreačnej plavbe.
 - Zaviesť jednotné bezpečnostné predpisy na území Únie.
 - Zadať technickú štúdiu o revízii súčasného systému konštrukčných kategórií.
 - Podporiť prijatie a uplatnenie medzinárodných noriem a ich skutočného dodržiavania.
 - Rokovať s tretími krajinami o nových pravidlách reciprocity pre vstup európskych produktov na ich trhy.
 - Harmonizovať daňové režimy v oblasti plavebného cestovného ruchu na jednotnom trhu.
 - Vzbudiť záujem mladších generácií o nautický priemysel.
-
- ***Podnikateľské modely pre udržateľný rast, nízkouhlíkové hospodárstvo a priemyselné zmeny***

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor by chcel upozorniť na zmeny v zmýšľaní, ktoré vedú k novým alebo prispôbeným podnikateľským modelom. Udržateľnosť je strategickou otázkou v Svetovej obchodnej rade pre udržateľný rozvoj, v iniciatívach medzi spoločnosťami na národnej úrovni a pri príprave sektorových plánov prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo na úrovni EÚ. Zmeny v zameraní a štruktúre podnikov a v medzinárodných hodnotových reťazcoch dávajú vzniknúť novým podnikateľským modelom.

Pri prechode na nízkouhlíkové hospodárstvo je nevyhnutné zabezpečiť najnovšie zručnosti a dostupnosť vysokokvalifikovaných pracovných miest, aby sa zabránilo, pokiaľ je to možné, diskontinuite alebo dočasnej nezamestnanosti.

EHSV s cieľom podporiť iniciatívu na podporu rastu vyzýva EÚ a členské štáty, aby zväžili využívanie financovania, ktoré je v súčasnosti nevyužitú alebo dokonca úplne nové, ako zdroj financovania naliehavých opatrení. Komisia by mala podniknúť výskum a vývoj a inovácie tým, že v pripravovanom programe Horizont 2020 uprednostní iniciatívy v oblasti hospodárstva s nízkymi emisiami CO₂.

Treba zohľadniť najnovší vývoj. EHSV sa zaoberá za aktuálne posúdenie cieľov v oblasti nízkouhlíkového hospodárstva vzhľadom na znepokojivý presun priemyselnej činnosti smerom k tretím krajinám, čo má neblahý dosah na európske investície a zamestnanosť.

Rozhodujúca je konzistentnosť. EHSV zdôrazňuje, že je potrebný správne vymedzený, súdržný a dlhodobý rámec EÚ prerokovaný so všetkými zainteresovanými stranami, zabránenie nadmernej

regulácii, pevné prepojenie medzi výskumom a vývojom a inováciami a tiež politikou v oblasti energetiky a zmeny klímy, a účinná energetická infraštruktúra a skladovacie kapacity.

Treba vytvoriť novú kultúru inovácií, založenú na účasti dotknutých skupín. Cieľom musí byť dosiahnutie základného konsenzu v spoločnosti. Zapojiť by sa mali všetky zainteresované strany – spoločnosti a ich pracovníci, mimovládne organizácie, sociálni partneri, dodávatelia a zákazníci a tiež spotrebitelia. Treba zabezpečiť transparentnosť.

7. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV

• *Lov hlbokomorských zásob rýb v severovýchodnom Atlantiku*

Hlavné body:

Rybolovné možnosti sú vo všeobecnosti stanovené ako miera využívania príslušných hlbokomorských druhov, ktorá je v súlade s maximálnym udržateľným výnosom. Na dosiahnutie tejto udržateľnosti boli predložené viaceré opatrenia: v prvom rade sa vytvára systém rybolovných oprávnení, v rámci ktorého musí každý prevádzkovateľ vyjadriť svoj záujem o jeden alebo viacero cieľových druhov uvedených na zostavených zoznamoch. Rybolovné oprávnenia sú nevyhnutnou podmienkou na vykonávanie hlbokomorského rybolovu, pričom po uplynutí prechodného obdobia dvoch rokov začne platiť zákaz využívania rybárskeho výstroja (vlečné siete na lov pri dne a žiabrové siete). Plavidlá, ktoré sa zameriavajú na iné cieľové druhy, by mohli mať prístup do týchto oblastí s rybolovným oprávnením, v ktorom sú uvedené hlbokomorské druhy ako vedľajší úlovok, a to do určitého limitu.

V súčasnosti sa niektoré druhy dajú účinne loviť len vlečnými sieťami pri dne. Zákaz tohto spôsobu rybolovu vo veľmi krátkej lehote bez prerokovania so zainteresovanými stranami by mohol spôsobiť ekonomické straty a pokles počtu pracovných miest v tomto sektore. EHSV sa nazdáva, že lepšie vedecké poznatky a kontrolovaný lov týchto druhov spolu s ďalšími technickými a podpornými opatreniami by umožnili udržateľné využívanie rybolovných oblastí z environmentálneho, sociálneho aj hospodárskeho hľadiska. V tejto súvislosti by sa malo podporovať zavádzanie nového výstroja s technickými riešeniami, ktoré umožnia nahradiť súčasné vlečné siete na lov pri dne inými spôsobmi hlbokomorského rybolovu. Ako alternatívu tomuto zákazu EHSV navrhuje, aby sa plnili medzinárodné usmernenia FAO pre riadenie hlbokomorského rybolovu na otvorenom mori.

• *Obchodovanie s emisnými kvótami v leteckej doprave*

Hlavné body:

EHSV s presvedčením zdôrazňuje, ako už nakoniec tvrdil aj v iných stanoviskách, že pre boj proti zmenám klímy a pre konkurencieschopnosť európskej leteckej dopravy má zásadný význam globálne riešenie otázky obchodovania s emisnými kvótami a vytvorenie jednotného európskeho vzdušného priestoru.

Výbor preto víta iniciatívu, ktorou sa plánuje zaviesť moratórium na uplatňovanie systému obchodovania s emisnými kvótami pre letecké spoločnosti prevádzkujúce lety do a z Európskeho hospodárskeho priestoru na obdobie, kým nebudú známe závery rokovaní na celosvetovej úrovni.

8. ENERGETIKA

• *Vnútorý trh s energiou*

Hlavné body:

- EHSV považuje vnútorý trh s energiou za príležitosť ako využiť rozličné rozhodnutia prijaté v oblasti energetiky v Európe a zabezpečiť prostredníctvom prepojenej infraštruktúry primerané fungovanie celého trhu v prospech priemyselných odberateľov a domácností.
 - EHSV podporuje prístup Komisie, pokiaľ je jeho cieľom odstrániť opatrenia, ktoré bránia konečnému odberateľovi využiť rôzne možnosti v oblasti energie.
 - V centre diania musí byť spotrebiteľ a všetky nové funkcie spojené s inteligentnými sieťami a meračmi (*smart grids* a *smart meters*) musia byť vytvorené v jeho záujme.
 - Výrazný nedostatok informácií, pokiaľ ide o účelnosť a podmienky fungovania vnútorného trhu s energiou, môže napraviť len dôrazná informačná kampaň EÚ realizovaná spoločne so zástupcami občianskej spoločnosti.
 - Boj proti energetickej chudobe a nedostupnosti musí byť prioritou verejných politík EÚ. EHSV vyzýva Radu a Komisiu, aby sa táto otázka stala prioritnou témou európskeho summitu v máji 2013, ktorý bude venovaný energetike.
-